

"הערב נגיע לסוף המסע..."

הסיפון בשארם אל-שייך ויפליגו עמה עד אילת. מיד הוחל במירוק וציתצוח יסודיים ביותר, לקראת ביקורם של האורחים.

★ ★ ★

שארם אל-שייך

ס נפיר ומיראן, האיים שבפתח מפרץ אילת, גרמו להרבה מאנשי הים הסנטימנטליים להזיל דמעות מעיניהם. אלו היו הסימנים הראשונים של המולדת, שבלבבות רבים קינן הספק אם יגיעו אליה אי פעם.

ביום הרביעי, השני לינואר, בשעות הצהריים, 44 יום אחרי צאתה מגמל האם, ולאחר שעברה דרך 13 אלף מילים ימיים מסביב לאפריקה, נכנסה מבטח למפרץ שארם אל-שייך והטילה בו עוגן.

בלילה, לאור המדורה, ירדו סוף סוף אנשי הצוות לאדמה, "הישראלית" שכה חלמו והתגעגעו אליה, השתתפו בערב הווי סביב המדורה, עם אנשי חיל הרגלים שבמקום.

בבוקר קושטה האניה מחרטום ועד ירכתיים בדגלונים קוד צבעוניים, ובפנסים חשמלי. האנשים חולקו לחוליות ליווי, על כל חוליה הופקד קצין, והמפקד נתן הוראות אחרונות לקראת ביקור העתונאים.

מהרגע שהגיעו העתונאים לשארם אל-שייך, הוצבו משמרות ההתקשרות על סיפון מבטח. הם עמדו וחיכו. כל רגע היה יקר בעיניהם, מאחר שהיה זה רגע של עיכוב מיותר לפגישתם עם משפחותיהם. אולם העתונאים לא התחשבו בכך. הם סיירו במפרץ וסביבתו, כשאנשי מבטח העומדים במשמרות מסגנים קללות על חשבון עכברי יבשה אלה. סוף סוף עלו העתונאים על מבטח. האניה הרימה עוגן והחלה להפליג לקטע האחרון של המסע. בדרך חלפה על פניהם הפריגטה אשר הקדימה אותה, אחי מזנק. שתי האניות החליפו צפירות ברכה.

העתונאים סיירו באניה, אכלו בארבע משמרות בחדר האוכל של הקצינים, עד שאנשי הצוות העירו: "אם היו אצלנו אוכלים בארבע משמרות, היה בטח מרר על האניה". במחסן התחמושת הכינה ועדת התרבות את המסיבה האחרונה. ירון ליואי הכין בחדר התרבות, בהתרגשות גדולה, את גליון הסיכום המוגדל של קרש. נותרו עוד שעות מועטות עד אילת. קול ישראל שלח כתב מיוחד למבטח, שיקליט רשמים ותחויות ממקור ראשון, על מנת למסרם למאזינים. הכתב, צבי קנר, הסתובב בכל חור באניה, הקליט והקליט. רק כאשר

ז לום אמא: מה שלומך? שלומי טוב. האניה שלנו (אסור לספר איך קוראים לה — האויב מאזין) נמצאת בים סוף, איפוא שמשה קרע אותה. אבל אני חושב שנגיע הביתה עוד לפני 40 שנה. יש כאן מסביב כל מיני ארצות ערביות, אבל אנחנו מסדרים את כולן. ראשית אנחנו שטים בדיוק באמצע הים, אז אף מדינה לא יודעת עם מי אנחנו רוצים להתעסק. יש לנו גם מין ראדאר. כשרואים מרחוק איזה אניה, הראדאר מתחיל להסתובב כמו ונסילטור. האניה מתקרבת בשביל לראות מה זה מסתובב, אז אנחנו מטביעים אותה.

אמא, את יודעת מה זה סבוב מסביב לאפריקה? תחשבי לרגע איזה גודל זה. קחי בחשבון שהאניה שלנו לא הכי גדולה. היא עשויה בעיקר מצבץ אפור וסוחבת עמה מספר ראשים, שתפקידם להגדיל אותה עליידי תוספת צבץ בדפנות.

כשיצאנו מחיפה כבוקר בכוון לא ידוע — לא הלך לנו, אז חזרנו לנמל ויצאנו שוב אחרי הצהריים. אחרי כמה ימים, עברנו ליד פלרמו והחלטנו לרדת קצת לחוף. הלכתי עם החברה שלי ופתאום נכנסנו לבית כזה שהאנשים הולכים בו ערומים כמעט לגמרי. בבית שלנו היו במקרה רק נשים. שוחחנו עמן על עניני המדינה, ואחר כך חילקנו להן קצת דולרים, שיקנו להן בגדים, המסכנות.

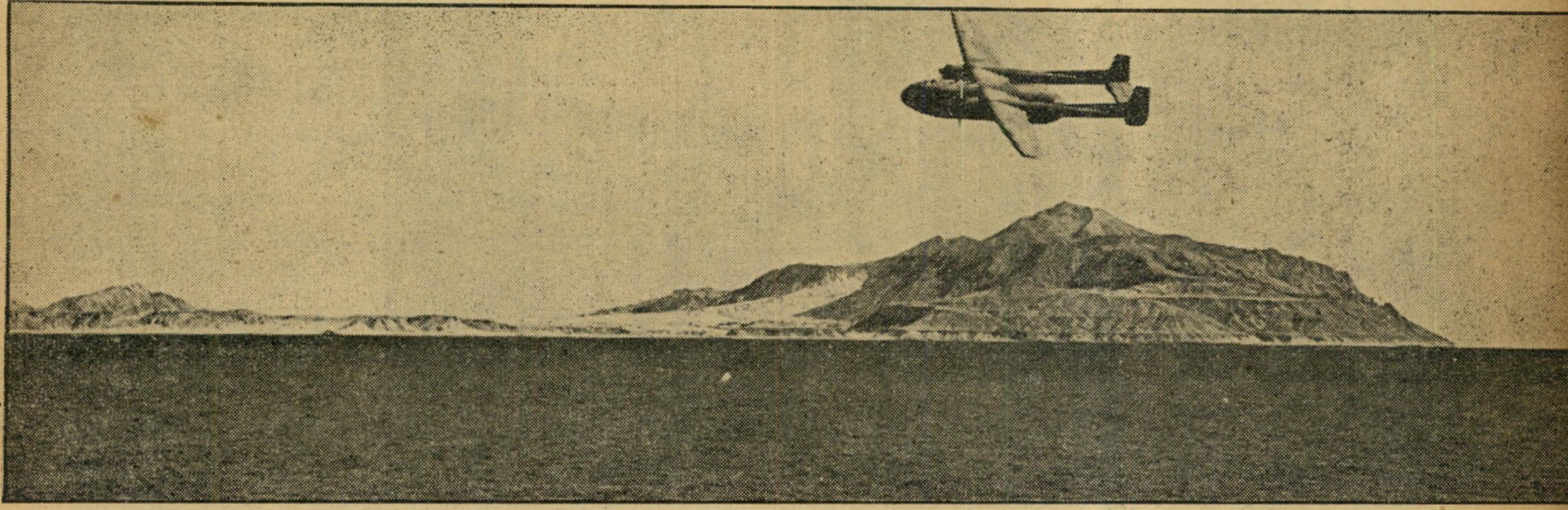
לא יכולנו לסבול את הרוח הקרה והפלגנו למקום יותר חם. כך הגענו לדאקאר. דאקאר זה כבר באפריקה, ובגלל זה לא נמצאים שם הרבה אנשים. מה שכן יש שם הרבה, זה כמו אנשים — אבל שחורים — הם מתנהגים בדיוק כמו בני אדם. הם יודעים מה זה דולר וגם מה זה לברור, ולרוב אפילו שניהם ביחד.

הדוקטור שלנו חיפש בכל ההפלגה יתושים ולא מצא, אז הוא היה גורא עצוב. אבל המפקד שלנו הוא בחור טוב והוא התעניין לדעת איפוא יש הכי הרבה יתושים בעולם, וכך הגענו לביירה ואכלנו קמוקין, אמא, אני גומר את המכתב. אני מתגעגע אליך באהבה נוראה. שלך, הבן שלך, ארנון טור.

★ ★ ★

אניה זרה באופק

מן הרגע בו נכנסה מבטח למפרץ סואץ והחלה לשוט בנתיב המים הצר שבאמצע המפרץ, שרר מצב כוונות חמור באניה. התותחים היו מאוישים ונכונים לפעולה מידית. משמרות רצופות ישנו ליד התותחים במשך כל הלילות, כשאחד האנשים ער וצופה לים.

מנגד תראו את הארץ. האי סיראן, בפתח מפרץ אילת, כפי שנראה למלחי מבטח מכיוון מפרץ סואץ. מימין מתנשאים הרי האי ומשמאל מתמשכת הלשון

למעלה, על גבי התורן הראשי, הסתובבה צלחת המכ"ם, ערה לכל המתרחש סביב. בחדר המכ"ם האפל עקבו הצופים בחשדנות אחרי כתמים בהירים העלולים להופיע על מסך הזכוכית. אולם האזהרה ניתנה דווקא כשנתגלה כלי חשון לאור היום, במשקפת. תוך שניות היו כל אנשי האניה בעמדות הקרב, מוכנים לפעולה. "זהו זה", חשבו כולם.

מרחוק, אפשר היה להבחין בצלילת של אנית מלחמה. הכל היו בטוחים שהנה עומד להתחולל הדבר מפניו פחדו. אולם לפני שנפתחה האש, מיהר אתה לעלות על המרפסת שמעל הגשר, אל הזורקורים, והחל לאותת לאניה שנתגלתה. הזורקור ניצנץ ושאל בלשון הים: "איזו אניה?"

עברו כמה דקות של צפייה מתוחה, עד אשר נראו הניצנוצים מהאניה שממול. אלא שבמקום לענות, פתה גם היא בשאלה: "איזו אניה?" על הגשר נערכה התיעצות מהירה בין המפקדים והוחלט להשיב לאניה הזרה: "אנית צי ישראל".

מיד באה התשובה: "אנית הצי הבריטי". ניתן אות ארבעה.

המפקד קיבל את אנשי האניה לראיונות אישיים קצרים. הוא בדר ובדק את מצבו המשפחתי של כל אחד. ואז, לפתע, עברה סערה גדולה על אנשי האניה. הגיע מברק ובו ידיעה שחלק מאנשי האניה ישתחררו מיד עם הגיעם לאילת.

השמחה הגדולה היתה מהולה בהרהורים גוים ובקנאה. איש לא ידע אם יהיה בין אלו המאושרים, או צף בכל חריפותו הויכוח, מי זכאי לשחרור ראשון. רוחקים או נשואים ובעלי משפחות?

עורר את הסערה מאיר שהרבני. שהרבני זה היה כבר שנוא למדי על הצוות. הוא עבר תמיד במשמרות הלילה, וביום היה ישר. בשעות החופשה בלילה לא יכול היה להירדם. פעם, בשעת סנאי מעין זו, התחשק לו לפתע לאכול דוקא בוטנים. הוא לא היסס להעיר את כל אנשי תאו, ולשאלם אם יש להם בוטנים.

כשצפה בעית השחרורים, כתב שהרבני הרוק מכתב לקרש, בזה הלשון: "... אין זה מדי מדיק שאדם נשוי זכאי לשחרור. לדעתי אדם כזה הוא הרבה יותר מסודר מאשר רוק במצבנו. רוחקים אלה הנמצאים על האניה, כולם בגיל כזה שברור שלא מרצונם נשאו רוחקים. הם ודאי נאבקים עם המציאות הקשה, על מנת להגיע לחוף המשפחה. שהאיש הנשוי כבר הגיע אליה. לדעתי הנשואין אינם סיבה מוצדקת לעדיפות בשחרור."

הצוות כולו רצה לאכול את שהרבני חיים. התרגזו הנשואים, מהם ביקש שהרבני לשלול את זכותם הטבעית, והתרגזו גם רוחקי האניה, ששהרבני הפך אותם ללא יוצאים. מברק נוסף שגרם התרגשות באניה, הכיל את ההודעה. שחמישים עתונאים יעלו על

הארכה. המטוס הממריא מעל הוא מטוס הובלה ישראלי, מסוג נורד. הפגישה עם סיראן סיימה את האפוס הימי של מבטח, אשר השלים את האפוס היבשתי של סיראן.

חזר לתלאיב, התברר כי הסרטים היו ריקים והוא לא קלט דבר.

★ ★ ★

"קיפאק, היי!"

ב שהיא מוארת ונוצצת, הגיעה מבטח בשעות הערב לנמל אילת. הילדים שחיכו לה כבר הסתלקו. העתונאים ירדו בסירת מנוע לחוף. אבל כל זה לא היה איכפת לאנשי הצוות. פעמה בקרבם השמחה הטבעית של אדם השב לביתו, היודע שבעוד זמן קצר יפגוש ביקריו, שלא ראה אותם קרוב לחודשיים.

בלילה נערכה על החוף מסיבה עם אנשי אילת. שתו בירה ואכלו כריכים ושרו שירים והגישו תכנית בנוסח מחזה רגיל, ללא הכנות מוקדמות. איש כמעט לא ישן אותו לילה. כולם היו עסוקים בהחזרת הציד ובארגון חפציהם לקראת הירידה לחוף. על כל אדם היה לאסוף שמונה חתימות בטופס העזיבה, כדי להוכיח שאין הוא חייב דבר לאניה.

בבוקר עלו על מבטח שוטרי המכס, העבירו ביקורת קפדנית על חפצי המלחים, "ממש כאילו היתה זו אנית מבריתים" התרעמו החברה. אבל חוק הוא חוק, והחברה הוציאו את חפציהם ורשמו את חובם למדינה בעד המזכרות שהביאו ממסעם.

בשעות הצהריים, כבר היו רוב המשתחררים על החוף, מסודרים בבגדיהם האזרחיים. הם היו עמוסי חבילות, חלקם מזקנים, חלקם קרחים, שזופים ומעל לכל — מאושרים.

למרות ארשמיית הם היו כבר אורחים, סידר אותם ירחמיאל הרס"ר על החוף, לפני שלוש האותובוסים שהמצינו להסיעם צפונה. ואז הופיע רבי-החובל במדי המצוץחצים, דקה ארוכה אחת התבונן באנשים בחיזוק החביב, סקר אותם אחד אחד. עיניו חלפו על פני כולם, הם הסתכלו עליו בהערצה, השיבו לו חיוך.

המפקד, כדרכו, ניגש ישר לענין. "מה אתם עומדים במסדר?" שאל, "התקרבו כולם אלי". מיד הקיפו אותו החברה, סגרו עליו במעגל, חיכו בשקט למוצא פיו.

"אני מאחל לכם חיים אורחיים שלווים", אמר המפקד. "למצי שהייתה בעיות אורחיות, שלא יחסס לכתוב אלי ולהתיעץ עמי, ממש כאילו היה באניה. כתבו לי על הצרות שלכם. אני מקוה שלא אצטרך לקרוא לכם חזרה כדי להשיט אניה זו שלנו מסביב לאפריקה עוד פעם. אולם אם יבוא יום וניקרא שוב לקרב, לא אישט אניה זו בלי הצוות המצויין שהשיט אותה עד הנה."

היתה דממה נוראה. האנשים כמעט נחנקו בגרונם. ממבטיהם אפשר היה לראות שהם אוהבים את המפקד שלהם, ממש כאהוב אב וחסד. משהו צעק: "קיפאק!" וכל החברה ענו: "היי! קיפאק! היי! קיפאק! היי! קיפאק!" היי היי היי. דב קנטוב המזוקן צעק: "תקוה!" והחברה ענו: "היי! תקוה! היי! תקוה! היי! היי! היי!" אבק הגלגלים הסתיר את המכוניות שנעו בכיוון צפון. האפוס של מבטח תם לעיתתה.